

Пријава [659-2020-kategorija-2]

Подаци о пројекту

Назив пројекта	Функционална храна 21. века – Природни производи из перспективе научника
Кључне речи	популаризација науке, функционална храна, предавања, радионице.
Спровођење пројекта	01.09.2020. - 31.12.2020.
Научне Области	<ul style="list-style-type: none"> • природне науке • медицинске • мултидисциплинарне
Апстракт пројекта	<p>Пројекат „Функционална храна 21. века – Природни производи из перспективе научника“ је базиран на експерименталним подацима добијеним у току дугогодишњег научног рада чланова тима, који ће на сликовит начин представити значај хране и природних производа. Овим пројектом би започела промоција валидираних научних резултата, који су недовољно познати широј јавности, укључујући ученике средњих и основних школа. У оквиру пројекта учесници ће се упознавати са савременим достугнућима у овој области, што ће бити представљено кроз занимљив садржај којим ће се природни производи пореклом из биљака и гљива приказати као биолошки агенси који имају потенцијал за примену у фармацији, медицини и индустрији хране. Кроз одржавање научно-популарних предавања и радионица у градовима Суботица, Зрењанин, Краљево, Ваљево, Чачак, Крушевац и Врање постигла би се већа препознатљивост примене природних производа и повећао би се број потенцијално заинтересованих учесника за изучавање ове области.</p>
Опис пројекта	<p>Идеја да се за здравствене тегобе нађе лек у природи постоји од давнина свуда у свету па и у нашој земљи. Књига „Народни учитељ“ Васе Пелагића штампана је давне 1879. године и остала је актуелна до данашњих дана са продатих чак 12.000 примерака што сведочи о заинтересованости популације за примену природних производа у сврхе побољшања здравља. У међувремену је наша земља постала препозната у свету и по изузетном научном доприносу управо у области науке о храни из које је постигла и завидну позицију на Шангајској листи најбољих универзитета. Све то говори о научној култури међу нашим истраживачима дубоко утемељеној у овој области. У прилог говори и</p>

међународна конференција UniFood одржана 2019. године на Универзитету у Београду где су водећи светски стручњаци поделили актуелна сазнања из области хране уз активну организацију ИБИСС-а и чланова тима овог пројекта. Тим се састоји како од еминентних научника са вишедеценијским искуством тако и од младих доктора наука и студената са између осталог и претходним искуством у популаризацији науке на манифестацијама попут Ноћи истраживача и Фестивала науке. Тим овом приликом жели да приближи широј популацији научна сазнања о корисним својствима различитих природних производа укључујући лековито биље али и воће, поврће, печурке као и да разбије митове псеудонауке којом су често затрпани новински чланци. Предавањима би се указивало на корисна својства природних производа, првенствено оних који су широко доступни у нашој земљи, и њиховом потенцијалном повољном утицају на здравље људи, са посебним освртом на превенцију неких од најчешћих здравствених проблема данашњице. Тиме би становници различитих делова Србије добили поуздане научно засноване информације и били усмерени ка здравијем начину живота почевши од здравије исхране као његове основе. Након предавања са питањима публике следиле би радионице. На радионицама би се посетиоци упознали са неким од основних принципа лабораторијског рада и опреме. Потом, узевши у обзир значај биљних пигмената као биолошки активних молекула добили би прилику да посматрају раздвајање биљних пигмената хроматографијом на папиру и као и промену боје антоцијанина у зависности од киселости средине. Поред експеримената имали би прилику и да се упознају са плодноним телима јестивих и лековитих гљива. Врсте родова *Agaricus*, *Boletus*, *Cordyceps*, као и други представници гљива са молекулима који показују широк спектар фармаколошких активности биле би изложене у лиофилизованом облику. Интерактивна предавања и радионице су фокусиране на ширу публику укључујући одрасле, ученике средњих школа, али и студенте који би се усмерили ка студијским програмима посвећеним испитивању функционалне хране на различитим факултетима, али и најмлађе за које очекујемо да би били нарочито заинтересовани за експериментални део. За најзаинтересованије учеснике биће припремљен одређен број приручника на тему функционалне хране, ауторизован од стране чланова тима, као и промотивни материјал.

Циљна група

- средња школа
- шира јавност
- основна школа

Циљеви пројекта

Циљеви пројекта "Функционална храна 21. века – природни производи из перспективе научника" су првенствено усмерени на популаризацију науке и њених достигнућа, конкретно науке о храни, а са посебним освртом на научна истраживања у овој области постигнута од стране истраживача из наше земље. Један од основних циљева пројекта је децентрализација науке односно научне промоције која је тренутно

доминантно усмерена на Београд и друге веће градове и универзитетске центре Србије. Стога су као локације одабрани градови различитих крајева Србије у којима није често доступан овакав вид предавања са циљем да се наука и њена достигнућа на један интерактиван и применљив начин изложе заинтересованима. Пројекат би пружио јединствену прилику посетиоцима да чују научно засноване чињенице које би им помогле да развију свест како о корисним својствима одређених намирница, тако и о штетности неких од њих, што на дугорочном плану води усмеравању исхране појединаца ка природним и функционалним нутријентима. Кратки огледи и изложена плодносна тела гљива додатно би првенствено најмлађе посетиоце заинтересовала за науку и свет око нас што у комбинацији са претходним предавањима чини предложени пројекат примамљивим свим генерацијама.

Циљеви из програма промоције науке у које се пројекат уклапа

- Развој капацитета истраживача за ширење научне културе
- Развој различитих програма промоције науке заснованих на научној култури и научној писмености код свих грађана Републике Србије
- Јачање ресурса за промоцију науке како би програми били доступнији грађанима

Процена броја посетилаца 400

Одговорно лице (лице задужено за контакт)

Име и презиме Марија Иванов

Занимање научни сарадник ИБИСС-а, Универзитет у Београду

Телефон 0643187615

Имејл marija.smiljkovic@ibiss.bg.ac.rs

Биографија Др Марија Иванов је научни сарадник Миколошке лабораторије, Одељења за физиологију биљака, Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ -Института од националног значаја за Републику Србију. Њено досадашње ангажовање обухвата како национални пројекат (Карактеризација и примена метаболита гљива и утврђивање потенцијала нових биофунгицида ОИ173032) тако и више међународних пројеката (билатерални пројекти са Немачком, Словенијом, Кином, Белорусијом). Међународне сарадње и стручно усавршавање постизала

је и захваљујући истраживачким боровцима на различитим институтима укључујући: Институт за микробиологију, Универзитет и Универзитетска болница у Лозани, Швајцарска (2.8.-31.8.2018); Институт за органску и фармацеутску хемију, Национална хеленска истраживачка фондација, Атина, Грчка (16.03.-30.05.2015); Лабораторија за биомолекуларне структуре, Национални институт за хемију, Љубљана, Словенија (23-29.08.2015 и 21-27.11.2015); Лабораторија за фитомедицину, Хумболтов универзитет, Берлин, Немачка (15-28.09.2013.). Добитник је следећих стипендија: стипендија владе Грчке за стручно усавршавање, стипендија Федерације европских удружења микробиолога за истраживачки боравак у Швајцарској, стипендије CESC/FEMS за учешће на CESC and 3rd Rising Stars on Mycology, Сегедин, Мађарска; FEBS YTF стипендије за учешће на курсу New Microbiology, Спецес, Грчка; као и награде за најбољи постер на International scientific meeting mycology, mycotoxicology, and mycoses, 27-29 септембар 2017, Нови Сад, Србија. Учествовала је у манифестацијама попут Ноћи истраживача (2014, 2016, 2017 и 2018) и Фестивалу науке (2015 и 2017). Рецензент је у више међународних научних часописа укључујући Biochemical Engineering Journal (IF 3.371) и Journal of Ethnopharmacology (IF 3.115). Аутор и коаутор је 14 радова категорије M21, 11 радова категорије M22, 2 монографије, више десетина саопштења са националних и међународних скупова. Њен h-индекс износи 5 (Scopus) односно 9 (Google scholar).

Подаци о институцији

Назив институције	Институт за биолошка истраживања "Синиша Станковић"- Институт од националног значаја за републику Србију, Универзитет у Београду
Седиште	Београд
ПИБ	100205581
Матични број	07032609
Одговорно лице	Мирјана Михаиловић
Веб сајт	www.ibiss.bg.ac.rs
Имејл	mirjanam@ibiss.bg.ac.rs

Пројектни тим

Име и презиме	Јасмина Гламочлија
Занимање	научни саветник ИБИСС-а, Универзитет у Београду
Имејл	jasna@ibiss.bg.ac.rs
Биографија	<p>Др Јасмина Гламочлија је научни саветник Одељења за физиологију биљака (Миколошка лабораторија) у Институту за биолошка истраживања “Синиша Станковић” у Београду. Њена главна истраживања усмерена су на испитивања патогених и токсикогених микрогљива, контаминаната средине, са циљем примене великог броја биолошки активних супстанци различитог порекла (метаболита биљака, микромицета и макромицета, сунђера и бриозоа, као и синтетичких супстанци) и испитивањем њихове антимикробне активности “in vitro” и “in situ”. Програми билатералне научно-техничке сарадње а) 2014-2015 Словенија-Србија „Комбинована методологија у циљу добијања нових, селективних инхибитора <i>Candida</i> CYP51“, б) 2015-2017 НР Кина – Србија „Гљиве пореклом из Србије као извор нових биолошки активних једињења“. 2012-2013: Иновациони пројекат, ИПА фондова No. 261 „Од отпада до хране“; 2014-2015: Фонда за иновациону делатност – 21th CENTURY FOOD No. 622 „Примена екстраката лековитог и ароматичног биља као и осталих адитива у технологији узгоја јестивих гљива у циљу побољшања њихових нутритивних карактеристика“. Пројекти МПНТР 2011-2020. а) ОИ „Карактеризација и примена метаболита гљива и процена потенцијало нових биофунгицида“, 2011-2018. б) ИИИ “Нови аутохтони изолати бактерија из родова <i>Lysobacter</i> и <i>Pseudomonas</i> као важни извор метаболита корисних за биотехнологију, стимулацију раста биљака и контролу болести биља: од изолата до препарата“. Јасмина Гламочлија је објавила 200 радова у међународним часописима: са преко 2000 цитата (H индекс 23) цитата. Рецензент је 50 радова из 15 различитих међународних часописа, две књиге, као и учесник у изради и комисији 7 докторских дисертација и великог броја мастер радова. Према референтним подацима Google Scholar из фебруара 2019. године, др Гламочлија се тренутно налази на листи 100 најбоље цитираних научника у Србији.</p>
Име и презиме	Дејан Стојковић
Занимање	истраживач приправник ИБИСС-а, Универзитет у Београду
Имејл	dejanbio@ibiss.bg.ac.rs
Биографија	Дејан Стојковић рођен је 1986. године у Врању. Студент је докторских

студија на Биолошком факултету, на модулу експериментална и примењена ботаника, под менторством др Марине Соковић. Дипломски рад под насловом: „Традиционална употреба биљке *Sempervivum tectorum* L. у јужној Србији, хемијски састав и третман бактеријских инфекција уха“ одбранио је са оценом 10, 26.03.2018. године на Биолошком факултету, Универзитета у Београду. На Одељењу за физиологију биљака ИБИСС волонтерски ради од 2005. године и учествовао је у реализацији домаћих и међународних пројеката. Као први аутор/коаутор публикувао је 55 научних радова у часописима од међународног и националног значаја, а коаутор је и 2 поглавља у категорији М11, под афилијацијом ИБИСС-а. Учествовао је на међународним и домаћим конференцијама. Нјегов укупан број остварених поена за квантитативну оцену научно-истраживачког рада износи преко 400. Рецензент је у бројним међународним часописима и члан Едиториал Боард-а два међународна часописа (М21 и М23). Члан је у неколико домаћих и међународних научних друштава. Претходних година активно је учествовао у промоцији науке на Фестивалу науке и Ноћ истраживача. Радови Дејана Стојковића су према бази SCOPUS до сада цитирани 1020 пута, а вредност његовог h- индекса у истој бази података износи 17.

Име и презиме

Ана Ћирић

Занимање

виши научни сарадник ИБИСС-а, Универзитет у Београду

Имејл

rancic@ibiss.bg.ac.rs

Биографија

Др Ана Ћирић је виши научни сарадник Одељења за Физиологију биљака (Миколошка Лаб.) Института за биолошка истраживања “Синиша Станковић” - Институт од националног значаја за Републику Србију. Главне теме истраживања су изоловања секундарних метаболита из микромицета и биљака, антимицробна активност биолошки активних једињења изолованих и детерминисаних из биљака, макромикета, инвертебрата и синтетичких једињења, испитивање утицаја природних продуката на проналажење кборум сенсиг (QS) антагониста и формирање биофилма од стране *Pseudomonas aeruginosa*, интеракција биљака и гљива и развој нових метаболитских путева одређених једињења у процесу биотрансформације. Била је учесник четири пројекта финасирана од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и осам међународних пројеката. Тренутни пројекати су: 2018-2021 - Хоризонт 2020 „Цикорија као вишенаменска биљка за дијетална влакна и лековите терпене- ЦХИЦ“ и 2019-2020 програм научне и технолошке сарадње између Републике Србије и Црне Горе „Биоконтрола фитопатогених гљива природним производима из субтропских биљака наручује Росалес“. Била је на студијском боравку на Универзитету у Атени, Фармацеутском

факултету, одсек за фармакогнозу, у периоду 2002, 2003 и 2005. године. Др Ана Ђирић је је публиковала 241 научни рад у међународним часописима, и то 4 поглавља у монографијама, 161 научних радова in extenso, 76 саопштења на међународним и и домаћим научним скуповима. Радови су цитирани преко 2000 пута, а х-индекс је 25, односно 23 без аутоцитата за 2020. годину. Рецензирала је преко 30 научних радова, као и један пројекат. Учествовала је као ментор или члан комисије у 4 докторске дисертације, 7 мастер радова и 2 дипломска. Члан је Удружења микроблога Србије, Федерације европских микробиолошких удружења (ФЕМС); ИСХАМ-Међународно друштво за људску и животињску микологију; Друштво за физиологију биљака Србија.

Име и презиме	Марина Соковић
Занимање	научни саветник ИБИСС-а, Универзитет у Београду
Имејл	mris@ibiss.bg.ac.rs
Биографија	<p>Др Соковић има огромно искуство у области истраживања биолошке активности природних производа, пре свега активности које се односе на антимикуробно дејство. Главне теме истраживања су биолошка активност секундарних метаболита лековитих биљака и гљива (микромицета и печурака), хемијски профил лековитих биљака и гљива, истраживања патогених гљива (фитопатогени, хумани и анимални патогени, контаминатори хране). Др Марина Соковић предаје на Биолошком факултету Универзитета у Београду, студентима на смеру Систематика и фологенија биљака у оквиру докторских студија, на предмету „Антифунгална активност секундарних метаболита биљака“. Диплому биолошког факултета стекла је на Универзитету у Београду (1995), Магистратуру (1998) и докторирала (2001) из области биологије на истом универзитету. После докторске студије завршила је на Plant Research International, Wageningen University, Холандија. Др Соковић је руководила израдом 3 магистарска рада, 7 докторских дисертација, и тренутно учествује у изради 3 докторске тезе. Руководила је са неколико међународних пројеката, научни саветник је на пројекту -Innovation Serbian Project, "From waste to taste"- финансиран од стране EU Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) funds, Светска банка. Од 2018. год. руководилац је српског тима, у оквиру ЕУ пројекта, Хоризонт2020, у сарадњи са 12 европских и светских института. Она је гостујући уредник у неколико међународних часописа, а рецензент је у више од 30 истакнутих међународних часописа. Објавила је више од 300 радова у међународним часописима са СЦИ листе, више од 140 домаћих и иностраних саопштења, има око 7500 цитата, (H индекс 32). Др Марина Соковић је започела истраживања биолошке активности природних продуката, пре свега антимикуробног потенцијала, и тако отворила ново и важно научно поглавље у Србији. Др Соковић је оформила групу која</p>

сада ради у Миколошкој лабораторији ИБИСС-а, и препознатљива је у Србији и широм света. Већ четири мандата је члан Савета Универзитета у Београду.

Име и презиме	Марина Костић
----------------------	---------------

Занимање	истраживач приправник ИБИСС-а, Универзитет у Београду
-----------------	---

Имејл	marina.kostic@ibiss.bg.ac.rs
--------------	------------------------------

Биографија	<p>Марина Костић дипломирала је 2013. године на Биолошком факултету, Универзитета у Београду. Мастер студије је завршила 2014. године одбранивши мастер рад под називом „Испитивање антифунгалне активности етарског уља <i>Boswellia carterii</i> Birdw. и комерцијалног фунгицида Саносил С003 на одабране микромицете“. Школске 2015/2016 уписује докторске студије на модулу Експериментална микологија на Биолошком факултету, Универзитета у Београду. Запослена је у Миколошкој лабораторији на Одељењу за физиологију биљака, Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Институту од националног значаја за Републику Србију, Универзитета у Београду као истраживач сарадник од 2019. године. Марина Костић је ангажована у реализацији пројекта из области основних истраживања Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије - „Карактеризација и примена метаболита гљива и утврђивање потенцијала нових биофунгицида” ОИ 173032, као и на пројектима билатералне сарадње са Црном Гором и Белорусијом. Добитница је следећих стипендија: FEMS-CESC стипендија за 6th CESC 2018 Central European Summer Course on Mycology, Сегедин, Мађарска; ESCMID стипендија за курс Diagnostic Microbiology: MALDI-TOF, Bacterial Genomics, Metagenomics, Automation and Molecular Microbiology, 2018, Лозана, Швајцарска и FEBS YTF за курс New Microbiology, 2019, Спецес, Грчка. Такође, учествовала је у различитим манифестацијама научно-популарног карактера - Фестивал науке (2017), Ноћ истраживача (2016, 2017) као и у реализацији научно-истраживачког рада кандидата Регионалног центра за таленте, Београд 2 (2017). Марина Костић је била и члан Организационог одбора UniFood конференције (2018), као и 2nd Balkans - China Mini-symposium on Natural Products and Drug Discovery (2019). Члан је Удружења микробиолога Србије (Federation of European Microbiological Societies), Биохемијског друштва Србије (Federation of European Biochemistry Societies) и Миколошког друштва Србије у чијем је Извршном одбору.</p>
-------------------	--

Име и презиме	Јована Петровић
----------------------	-----------------

Занимање научни сарадник ИБИСС-а, Универзитет у Београду

Имејл jovana0303@ibiss.bg.ac.rs

Биографија Јована Д. Петровић је дипломирала 2009. године на Биолошком факултету, Универзитет у Београду, Србија. Докторске студије је завршила на Биолошком факултету, модул Експериментална микологија 2018. године, одбранивши докторску дисертацију под насловом „Биолошки потенцијал и анализа метаболита јестивих и лековитих гљива из родова *Agrocybe*, *Laetiporus*, *Pleurotus* и *Polyporus* с са територије Србије“. Од 2009. године је запослена као истраживач приправник у Миколошкој лабораторији, Одељења за физиологију биљака на Институту за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Институту од националног значаја за Републику Србију, Универзитета у Београду. Од 2011. године је запослена као истраживач сарадник, а од 2019. као научни сарадник на истом одељењу. Др Петровић је члан неколико научних и научно-популарних друштава, а учествовала је и у реализацији научно-истраживачког рада кандидата Регионалног центра за таленте, Београд 2 као и реализацији једне докторске дисертације. У току 2016. и 2018. учествовала је на манифестацији “Ноћ истраживача” у оквиру пројекта Марија Склодовска Кири H2020-MSCANIGHT-2016-ReFocus и H2020-MSCANIGHT-2018-ReFocus-722341. Др Петровић је била и члан Организационог одбора конгреса UniFood, 05-06.10.2018 и 2nd Balkans - China Mini-symposium on Natural Products and Drug Discovery, Београд, 11-13.04.2019. Поред учешћа на више домаћих и иностраних пројеката, др Петровић је руководилац билатералног пројекта са Белорусијом под насловом „Повећана оптичка чистоћа

Партнери

Да ли се пројекат спроводи са другим организацијама?

Не

Имплементација пројекта

Активност	Од	До			
Припрема и штампа приручника о функционалној храни за учеснике	01.09.2020.	30.09.2020.			
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
0	0	0	36000	3000	39000

Активност		Од	До		
Припрема и штампа промотивног материјала		15.09.2020.	30.09.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
0	0	0	16000	3000	19000

Активност		Од	До		
Припрема радионица о функционалној храни		01.10.2020.	15.10.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
0	0	0	13600	0	13600

Активност		Од	До		
Оглашавање предавања и радионица у локалним медијима		15.10.2020.	15.12.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
0	0	0	0	14000	14000

Активност		Од	До		
Предавања и радионица у Краљеву		01.11.2020.	07.11.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
5000	10000	0	0	0	15000

Активност		Од	До		
Предавање и радионица у Чачку		08.11.2020.	14.11.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
5000	9200	0	0	0	14200

Активност		Од	До		
Предавање и радионица у Ваљеву		15.11.2020.	21.11.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
5000	5000	0	0	0	10000

Активност		Од	До		
Предавање и радионица у Врању		22.11.2020.	28.11.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
7500	20000	0	0	0	27500

Активност		Од	До		
Предавање и радионица у Крушевцу		29.11.2020.	05.12.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
5000	11000	0	0	6000	22000

Активност		Од	До		
Предавање и радионица у Зрењанину		06.12.2020.	12.12.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
5000	4000	0	0	0	9000

Активност		Од	До		
Предавање и радионица у Суботици		13.12.2020.	19.12.2020.		
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
5000	11000	0	0	0	16000

Укупно: 199300

Одлука о учешћу

- Сагласност института.pdf (307 KB)